

פרשת ויצא
גליון 317
תשפ"א

משנת חכמים
מתורגם של רבותינו

לא בשמים היא • הרה"ג רבי שמעון לופשיץ שליט"א

ראשית פרק כ"ח "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש, ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה ד' ניצב עליו ויאמר הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך, והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך, והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשיבותיך אל האדמה הזאת, כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך".

במקום שהתפללו אבותינו ומן השמים יעבדוהו, איהו עד חרן אזל, כי מטא לחרן אמר אפשר שעברתי על מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי בו, יהב דעתיה למהדר וחזר עד בית אל וקפצה לו הארץ".

דברים גדולים ונוראים יש ללמוד מדברי רש"י אלו, הנה הקב"ה אומר בדרך תימה אפשר צדיק זה בא לבית מלוני ויפטר בלא לינה, והביאור נראה, וכי אפשר שצדיק זה עובר במקום קדוש זה שיכול הוא לקבל בו השפעות גדולות ועצמות [כפי שהיה בסופו של דבר] ולא אעכבנו כאן לקבלם, ואעפ"כ רואים אנו שעם כל התימה שבדבר, על אף שאין זה מתאים להנהגת ד' עם חסידיו ברצותו להשפיע להם כל טוב, אעפ"כ בפעם הראשונה שעבר שם יעקב לא יעכבו הקב"ה שם, ומדוע, ועל זה בא התירוץ "איהו לא יהיב לביה להתפלל ומן השמים יעבדוהו"?! זאת אומרת, כך היא המדה בענינים רוחניים, אם האדם לא מתעורר לבקש, לחזר, לחתור לקראת תוספת השפעה, תוספת עליה, אזי לא מושפע מן השמים דבר, הצדיק הגדול ביותר עובר במקום המקודש ביותר, ושום דבר לא מתרחש, משל היה סתם אדם עובר בסתם מקום, ואם לא היה נותן יעקב דעתו לחזור וחזור עד בית אל, היה מפסיד את כל

הברכות המופלאות הנזכרות בפסוקים דלעיל, נורא!!!

ועוד למדים אנו מדברי רש"י, גם כאשר כבר נתן יעקב דעתו לחזור, ואמר "אפשר עברתי על מקום שהתפללו אבותי ולא התפללתי בו, יהב דעתיה למהדר", עדיין לא התרחש דבר, שום אותות ומופתים, שום סייעתא דשמיא מיוחדת, שום דבר לא נעקר ממקומו לבא אליו, על אף שכבר יש כאן רצון, זה לא מספיק, רק כאשר "חזר עד בית אל", אז נעקר הר המוריה ממקומו ובא אליו, ללמדינו, כל זמן שיש ביד האדם להשתדל, לעמול, לחתור עוד ועוד לעלות במסילה העולה בית ד', הרי שתפקיד האדם לעשות זאת ובשמים ממתינים לו שימלא את תפקידו זה, אולם כאשר האדם עשה את שלו, כאשר הוא מיצה את יכולתו או עכ"פ עשה את המוטל עליו והנדרש ממנו כפי הענין באותה עשה, אז מגיע השעה שמהשמים נותנים, וכאשר מהשמים נותנים - הרים נעקרים ממקומם, אין גבול לסייעתא דשמיא ולגודל השפע הניתן משמים לחפץ ומשתדל להתקרב לבוראו.

התורה אומרת לנו על עצמה (לפרש"י שם) "לא בשמים היא, ולא מעבר לים היא, כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפין ובלבבך לעשותו", ויש כאן כמה וכמה תמיהות

גדולות, ונעמוד על מקצת מהן, אחת, אם התורה לא בשמים ולא מעבר לים, וכמדומה שאף אחד לא טועה בזה, מדוע התורה צריכה לטרוח לאמר זאת, למה התורה צריכה לגלות לנו דברים שאנו יודעים מעצמינו ללא הדרכת התורה. ושנית, הנה המסקנה היא שקרוב אליך הדבר מאוד, בפין ובלבבך לעשותו, וזה פלא, בד"כ צריך לאפוקי מדברים שהטעות מצויה בהם, או שעכ"פ האפשרות לטעות עלולה וקרובה, אבל לבא ולאמר שהתורה לא בשמים ולא מעבר לים אלא קרובה מאוד, בפין ובלבבך מקומה, א"כ איך היה מקום לטעות בזה מעיקרא, וכי שמענו על ראובן שמחפש את שמעון בבאר שבע ובסוף מתברר ששמעון בצפת, טעויות כאלה לא אמורות להתרחש ועכ"פ אין צורך להזהיר מפני טעויות שכאלו.

רש"י כותב "לא בשמים היא - שאלו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללומדה", ותמוה איך אפשר לעלות לשמים, ומדוע צריך לאפוקי מדבר שממילא א"א לעשותו [וכמוכן יש לפרש שבאו ללמדינו את גודל ערך התורה, שאף אם היתה בשמים היה ראוי לך לעלות אחריה, וכמו שאמרו במדרש שם "לא בשמים היא, שאפילו אומרים לך עשה סולמות ועלה לשמים ולמוד

המשך בעמ' ד' <<<

לעילוי נשמת

הרב משה בן יהוסף הנטס ז"ל זמרת רחל זינת בת אברהם ונזכר נא ע"ה תורתו ת.נ.צ.ב.ה.

זמני היום - לאופק נרסים

9:46	סו"ד תפילה	4:04	הדלקת נרות
11:28	חצות	6:21	נץ החמה
4:33	שקיעה		סוק"ש:
5:13	צאת השבת	8:07	מג"א
5:46	ר"ת	8:16	מג"א (72)
	בריכי נפשי	8:55	גר"א

הערות ולמשלוח חומר לעורך

בפקס: 153-4-653-1557

לתרומות והנצחות: 054-846-8706

וב'נדרים פלוס' קופת 'משנתה של תורה'

לקבלת העלון במייל: Mishnatar@gmail.com

מהיום מחפשים 'משנתה של תורה' ב'נדרים פלוס' ומקדישים עלון שתגדל לתורה ולבן תורה ומעש"ט

בית סימן לבנים

משנת המוסר

מאצרו של מרן המשגיח זצוק"ל

'אצלנו כל החיים זה חוויה'

❖ האם נכון לנלות סוד שהוא מרגיש שהוא חייב לספרו לידו? ❖ האם ראייתם אדם שסוס רוכב עליו, יש כאלו - והרבה ❖

"תאנה נהיה תערב לנפש ותועבת כסילים סור מרע" (יג,ט)

הפסוק דקדק וכתב 'נהיה' בקמץ, להורות לנו, שההנאה מהתאוה לא תערב לנפש, רק בזמן שהוא מתאוה אליה, אבל לאחר מכן עברה ואיננה. ז"ל רבינו יונה: 'ומפני הנאת שעה ורגע יתעבו לסור מן הרע בהזדמן החטא לידם, ותגבר תאוותם עליו ונמשכים להנאת שעה, ולא יחוש לנזק וחרפת עולם הבאים אחרי השעה. עמוד והתבונן כמה סכלותם וכמה תהיה שווא תמורתם'. לאדם יש שתי אפשרויות. לפעמים האפשרויות הם קרובות אחת לשנייה במעלתם והנאתם, אבל כאן מדובר, שהאדם לוקח הנאה רגעית ומפסיד כל כך הרבה.

יש פירוש נוסף (שערי תשובה ש"א,לא), 'תאוה נהיה' כשהאדם שובר את תאוותו זה ערב לנפש, הנפש תצליח על ידי זה. יש לפרש שהכוונה 'תערב לנפש' היא, שלנפש נעים שהיא מצליחה להתגבר. כשהיצר מתגבר על האדם, הרי זה דומה לסוס שרוכב על האדם, האם ראייתם פעם דבר כזה? זה מראה מאוד מעניין! אבל בעצם זה רוב בני האדם, שתאוותם רוכבת עליהם כך זה נראה כשהאדם נמצא בשעת ניסיון.

יש הבדל גדול בין אדם שמעוניין ומשתדל, רק קורה שלפעמים יצרו מתגבר, לבין אדם שהחליט שהוא מפקיר את יצרו. אמנם אצל צדיקים אין ימי אהבה ושנאה, אבל בהחלט יש ימים שהם פחות בהתלהבות. אצלנו הרב בכפר חסידים אמר: **סדרים תמיד שמרתי**, אך לא תמיד באותו המרץ בלימוד. אנחנו יש לנו מושג על חיי נצח, אבל יש כאלו שכל המושג שלהם, היא חיי רגע. אשתי לאחר אחת הלידות שכבה ליד אחת שהתפארה שהיא עשתה את הברית ואת פדיון הבן בפאר, אשתי ראתה שהיא לא צדיקה כל כך גדולה, אז היא שאלה אותה, למה את צריכה את כל זה, מה היא ענתה לה? מה יש בחיים? ברית מילה, פדיון הבן, חתונה. **אצלנו שחיים על פי התורה, תמיד זה חוויה.**

שלא לספר, אבל לא בזה אנו עוסקים. בעניין זה יש מאמר נוסף של החכם: אם אחד סיפר לשני את סודו, מפני שהוא לא היה יכול להתאפק. **אם לבך צר מאכלס אותך, כל שכן חברך.** לנשים במיוחד קשה לשמור סוד. אחד אמר: אם אתה רוצה שדבר יתפרסם, תספר לאשה - בסוד.

כתוב בחז"ל, שאם אחד אמר לחברו דבר, אסור לו לספר, אלא אם כן אמר לו אמור, כמו שכתוב שה' אמר למשה רבנו 'לאמר! **למעשה היום** לא נוהגים לחכות, עד שיאמר - אמור. בשידוכין זה במיוחד נפוץ שכל הזמן שואלים, מה הצד השני אמר. אולי בגלל, אם נראה שאין חשש שהמספר מקפיד על זה, לא צריך לבקש את רשותו. אולם, אם יש ספק בדבר, אסור לספר.

עניין: אם גילתי סוד לחברי והוא גילה את זה, לא התרעמתי עליו, אלא על עצמי, מדוע לא נזהרתי, למי לגלות. להתאפק מלדבר, זה אחד מסימניי ההיכר של חכם וטיפש, **טיפש לא יכול להתאפק** כמו שבהמה לא יכולה להתאפק.

אחד התלמידים מעיר: הרי ידוע מה שכתב החפץ חיים בספרו, שמי שמגלה סוד הוא נחשב הולך רכיל, ולא רק שנקרא רשע ואילו כאן מבואר שהוא רק כסיל. מיישב המשגיח, שם החפץ חיים מתבסס על הפסוק 'הולך רכיל גולה סוד' שמי שמגלה סוד סופו שזה לא ייגמר בזה, אלא ימשיך ברכילות. אך מה ששלמה לימד אותנו, הוא שלא **לספר** סוד בכוונה. אמנם יש מקרה, שאדם מספר לפי תומו, ורק לאחר שכבר סיפר הוא נזכר שביקשו ממנו

"מלאך רשע יפל ברע וציר אמונים מרפא" (יג,ז)

פסוק זה הוא המשך לפסוק הקודם. בפסוק הקודם דיבר שלמה המלך, על הכסיל שמגלה את מעשיו, מעשים שהיה ראוי להסתיר. עתה שלמה המלך מזהיר כנגד אלו המגלים סוד, שרעתם רבה יותר, לפי שהם מזיקים לאחרים על ידי דיבורם, בפרט, מי ששכרו אותו **ובגד באמונו שנתנו בו** ומגלה את אשר הופקד בידו. אבל השליח הנאמן 'ציר אמונים', מלבד שהוא עושה שליחות באמונה, עוד הוא מוסיף לתקן שליחותו.

ישנו מאמר החכם: להגיד לטיפש סוד ולבקש ממנו שישמור, זה כמו לשפוך מים לכלי בלי תחתית ולרצות שזה יישאר. אימרה חכמה נוספת באותו

להארות והסרות:
ia0527658778@gmail.com

אליבא דהלכתא

נידוני הלכה אקטואלים
לעורר לב המעיינים

הנחת חוטי הציצית ב' מלפניו וב' מלאחוריו

לנהוג כן במשך כל היום.

ומדברי השו"ע בסימן כ"ד ס"א שכתב 'טוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום כדי שיזכור המצוות בכל רגע ולכן יש בו ד' כנפים שבכל צד שיפנה יזכור'. משמע שיש לילך במשך כל היום עם ציצית בחוץ בד' צדדים, דאל"כ איך יראה ויזכור.

ואולי י"ל עוד דמכיון שזה ענין של להיות מסובב במצות, אזי כל משך היום יש ענין להיות מסובב במצות.

והאם יש להניח הציציות בד' רוחות ממש או שגם בהפרדה מועטת סגי.

בזהור [שלח קעה"ע"ב] כתב 'אלו החוטין של ציצית צריכים להיות תלויים מכאן ומכאן בכל צד לד' רוחות העולם כנגד ד' חיות שבכסא וכו'. ומשמע שצריך להיות בד' רוחות ממש. וכן משמע בתוס' בערכין [ב: ד"ה 'היודע'] עיי"ש. ומדברי המרדכי [סימן תשס"ג] משמע שאין קפידא אם יהיו צמודים. עיי"ש.

לט"ק וכ"ש שאין זכר לנהוג בהנהגה זו במשך כל היום, וכדאיאת להדיא בילקוט תהילים [ס"י תשכ"ג] שהענין הוא בשעת התפילה.

ובדעת נוטה [ציצית הערה 97] הביא שמדברי המרדכי [סוכה רמז תשס"ג] שכתב 'קטן מאימתי חל בו חובת חינוך לציצית משעה שיודע להשליך שתי כנפות לאחוריו'. משמע שזה הולך גם על ט"ק.

ונראה שיש להביא ראייה מסדר דברי השו"ע, שבסעיף ב' כתב את סדר עטיפה בטלית גדול, ובסעיף ג' את סדר עטיפת טלית קטן, ורק אח"כ בסעיף ד' כתב 'שיחזיר ב' ציציות לפניו וב' לאחוריו', ואע"פ שבדברי בעל העיטור שהוא מקור הדברים, סעיף ב' וסעיף ד' מובאים יחד. ומזה שכתב דין זה של החזרת הציציות רק לאחר שדיבר על העטיפה בטלית קטן משמע שזה קאי גם על טלית קטן.

אולם עדין נשאר לעיין מהיכן המקור

הנה יש מנהג מאד נפוץ בקרב בני התורה, להניח חוטי הציצית של הטלית קטן בד' צדדי המכנסיים. ואת מקור המנהג תולים בדברי השו"ע [ס"ח ח"ט] שכתב ז"ל - 'מחזיר שתי ציציות לפניו ושתיים לאחוריו כדי שיהיה מסובב במצוות'.

אך יש לעיין האם דברי השו"ע נאמרו בכלל על טלית קטן או שמה רק על הטלית גדול, וגם אם נאמרו גם על ט"ק, עדין יש לעיין אולי צריך לנהוג בזה רק בשעת התפילה ולא במשך כל היום.

מקור דברי השו"ע הם מדברי בעל העיטור [שער הטלית ריש שער שלישי] שכתב ז"ל - 'ודרך העטיפה רחבה לקומת האיש ומחזיר ב' ציציות לפניו ושתיים לאחוריו כדי שיהיה מוקף במצות ויכסה בו ראשו שלא יעמוד בגילוי הראש, עכ"ל'.

ומדבריו נראה שדין זה שייך רק למצוות העטיפה של ה"ג, ואין לזה שום שייכות

משנת הלך

לקח טוב מפרשת השבוע

"ואמונתך בלילות" – הכח המחזיק את היהודי בגלות

זה מה שהכריז יעקב: "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך", עד שיעזרני ויחיה אותי לשוב אל בית אבי בשלום. הכח והאומץ שהיה לו לשחוק לכל תקלה ופגע רע אשר פקדוהו, נבע מכך שאף פעם לא איבד את התקוה והבטחון בה'. תמיד חשב על "והיה ה' לי לאלוקים", ובכח זה עבר את הכל. כי ה"והיה" שלו הביא לקיום הפסוק: (ישעי' מג) "כי תעבור במים אתך אני, ובנהרות לא ישטפוך". זהו ה"והיה" שהשיב לו הקב"ה ליעקב ולבניו לדורות עולם, תמורת ה"והיה" שהבטיח יעקב שיהיה ה' לו לאלוקים.

אף אנו בני הדור האחרון, דור הגאולה שתבוא במהרה, "שותים" את מימי ה"באר" הזאת ש"חפר" יעקב. וככל שנקיים גם אנו את הבטחת יעקב, כן נזכה ליד ה' שתעמוד לימינו גם לעת כזאת, ונזכה לצאת מאפילה לאורה השתא בעגלא ובזמן קריב.

זה מפורש במדרש (ב"ר עח, ט) "שלא בא לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צווארו של יעקב אבינו של שיש, וקהו שיניו של אותו רשע, ומה תלמוד לומר 'ויבכו'? אלא זה בוכה על צווארו וזה בוכה על שיניו". מצד אחד נעשה לו נס גדול שנשאר בחיים, ומכל מקום צועק הוא על צווארו.

ראינו כאן את ההנהגה של הקב"ה עם יעקב הגולה, מערכת של נסים, ואולי תכופים יותר מאשר בימים השלווים שלו, אבל צורתם שונה. ומעשה אבות סימן לבנים. מי יוכל למנות את האירועים שפקדו את בני עמנו העם הנבחר במשך כל שנות הגלות הארוכה? צרות רדיפות הרג ודיכוי. ועם כל זה אומרים חז"ל (עבודה זרה ג.) "אמר להם הקב"ה: מכם יבואו ויעידו בהן בישראל שקיימו את התורה כולה. יבוא נמרוד ויעיד באברהם שלא עבד עבודת כוכבים... יבוא נבוכדנצר ויעיד בחנניה מישאל ועזריה שלא השתחוו לצלם...". הם, הרשעים יודעים היטב עד כמה דיכאו את עם ה'.

כאשר הוא מגיע למקום "ואנוכי אסתר אסתר", דהיינו לחו"ל, מתחילה אמנם פרשה של נסים, אבל נסים נסתרים המה. קפצה לו הדרך ושקעה החמה שלא בעונתה (חולין צא:). אילו זכה לקפיצת הדרך שעה קלה קודם לכן, יכול היה להינצל מאליפו. אך נסים אלה הם לא ממש נסים שנועדו להוציאו ממצוקתו, ייעודם היה לאותת לו שיש משגיח עליו, בבחינת "מציץ מן החרכים".

נס נוסף שאירע לו, שכל האבנים אשר שם מראשותיו, נעשו לאבן אחת, אבל משכבו לא נעשה רך יותר. אמנם יודעים אנו שלא זה מה שהיה חסר לו, ועדות לכך היא העובדה ש"כל י"ד שנה שהיה בבית עבר, לא שכב" (בר"ר סח, יא). מכל מקום זה היה נס נוסף מסוג הניסים שבאו לאותת לו "עמו אנכי בצרה". זה אופיים של ניסים בגלות.

"ויפול על צווארו וישקהו, ויבכו", שנאמר על יעקב ועשו בעת פגישתם, גם כן מהווה מאורע שאירע בו נס ליעקב. דבר

איתא במדרש (בר"ר עו): "ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, נטל הקב"ה שיחתן של אבות ועשאן מפתח לגאולתן של בנים. אמר לו הקב"ה (ליעקב): אתה אמרת 'והיה לי לאלוקים', חייך שכל טובות וברכות ונחמות שאני נותן לבניך איני נותן אלא בלשון הזה. שנאמר (זכרי' יד) 'והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים', 'והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות משאר עמו' (ישעי' יא), 'והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס' (יואל ד), 'והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' (ישעי' כז)".

בודד וגלמוד הולך לו יעקב, ומשרך דרכו בחום המדברי בדרך לא דרך. בלילה הוא צונח מתוך עייפות ותשישות, כדי לנוח קמעה וליישון על הארץ. ובאחת הפעמים בעת השינה הוא חולם חלום נפלא, שאין מלים לתאר את גודל הבשורה והיעידוד שהוא מביא עמו. יעקב קם מיד ומכריז "ושבתי בשלום אל בית אבי, והיה ה' לי לאלוקים".

באים חז"ל, אומר מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל בספרו "דברי אגדה", ולומדים מתגובתו של יעקב מי נתן לעם הנבחר את הכח להתקיים בכל משך ימי גלותו הארוכים בתוך ים של ייסורים ופחד ואימה, ולהגיע בשלום אל בית אביהם. סוד זה נלמד מהמלה "והיה" המלווה את הרבה מבשורות הגאולה, כפי שראינו בפסוקים הנ"ל, אשר באה כתגובה למלת "והיה" שהשמיע יעקב, והיא הפכה להיות "מפתח לגאולתן של בנים" (יצוין שמלת מפתח זו מורכבת מאותיות הוי"ה).

הבה נתבונן באותו צעיר המהלך במדבר, הוא נולד בבית מלכים, כי על אביו אמרו (בר"ר סד, ז) "ובל פרדותיו של יצחק, ולא כספו וזהבו של אבימלך". לפקודתו עמד בבית אביו, מחנה של משרתים, והכל הביטו עליו מתוך הדרת כבוד.

ועתה, הוא הולך יחידי במדבר, ללא מלווים ובלי מורה דרך ואף בלי ידיד. מכל עושרו נותר לו רק מקלו. כתחליף לכר וכסת, הוא שם מראשותיו גל אבנים שהיו לאחד. כאשר עתידו לוטה בערפל, להיכן הוא הולך. למקום שאין לו מודע וידיד, אל מקום טומאה ורמאות. הוא חש במלוא העוצמה את (דברים לא) ה"אנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא". ואם לא די בזה, בא החלום שבו הוא רואה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ובו עולים מלאכי ארץ ישראל המסרבים לצאת לחוץ לארץ. וכנגדם יורדים מלאכים אחרים בדרגה שונה לחלוטין, והם הנקראים בפי חז"ל (בר"ר סח, יב) "מלאכי חוצה לארץ".

להארות והארות:
k0548541508@gmail.com

משנת הש"ר

לקחי הפרשה במשנת
הרש"ר הירש

בית אלוקים

אלוקי.

גם את העתיד לבא, ולא רק את השגיאה הנוכחית המחייבת עונש מידי במידת הדין, והוא מבשר לו, להלך שאין בידו אלא מקלו, את בשורת עתידו, משפחתו וארצו, את הסתכלות ההשגחה העליונה על מטרותו ושאיתו, גם אם עתה אין לו מאומה מכל זה.

ה: חלום זה וידיעה זו, שהבורא מצפה ממנו לבנות בית אלוקים על האדמה, להפוך את הגשמיות לרוחניות ולהעלות בסולם את הקרקע לשמים, ומבטיח לתת לו את השפע לזה, הביאו בכנפיהם את המורא של התפקיד הגדול תחת השגחה זו, יירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלוקים'. 'זה שער השמים' זהו השער והמפתח להשגת רוחניות השמים.

ג: 'והנה, מלאכי אלוקים עולים וירדים בו' כנגד תפקידו של האדם לעלות בסולם זה משפל מדרגת חיי הגשם למעלות רוחניות עליונות, תפקידים של המלאכים הוא לעלות ולראות את תפקידו, לרדת לראות עד כמה הוא מיישם את זאת, ולהוריד לו את השפע המתאים, השגחה פרטית של שכר ועונש על פי מעשיו.

הוא שישן במקום מקודש שהיה לו להתבונן במהותו ובתפקידו, רצו מלאכי השרת להרגו (חולין צא:), כפי מדת הדין שאינה מניחה קיום למי שאינו מממש את ייעודו.

ד: 'והנה, ה' ניצב עליו' נותן עליו דעתו ומחשבתו, נתגלה אליו במידת ההויה שלו, במידת הרחמים הרואה

א: יוצא יעקב בעירום ובחוסר כל, רק מקלו עמו, בחזונו ובשאיתו להקים 'בית אלוקים', לא להקים בית חמרי וגשמי ומתוכו להכיר באלוהים נעלה מחוצה לו, מעבר לחיי המעשה, אלא להקים בית שכל הליכותיו הם הליכות האלוקים, שכל ייעודו של הגשם בו הוא כבוד השי"ת.

ב: כל מקום שנאמר בו הנה, הוא לחדש ידיעה הפוכה מההסתברות המוכרת:

'והנה, סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה' הוא מוצב כאן בקרקע המציאות על כל הכרחיה וגשמייותה כפי שהציבה אותו חכמתו יתברך, אך אין ראשו מונח ומתבוסס חלילה באותה קרקע עפרורית, אלא ראשו מיועד לעליה השמימה, לתפקיד

דקדוק הלכה לשם עשיית רצון ה' • הרב יחיאל ד. אלכסנדר

י"ב. כל דקדוק נוסף ואמיתי בהלכה, שבא מתוך שמחה וחיבור להקב"ה, הוא עשיית רצונו, לא "אני מקיים פרי מגדים" אלא "עשיתי רצון הבורא יתברך על ידי עוד גילוי שהתגלה לי בפרי מגדים..."

י"ג. ממילא מובן וברור עניין החומרות, שאם לא כל כך ברור אם מותר, היינו אולי אין להקב"ה הכי נחת בעולם.

י"ד. ודרך אגב, גם גדולי עולם שחיפשו היתרים למען העם שבשדות, ואין כאן מקום להיכנס לנושא זה, אבל ידוע שהם לעצמם החמירו מאוד, והביאור בה כנ"ל. זכנו הקב"ה לעשות רצונו בשלימות.

מוסרי התורה כהמ"ב וחזו"א יגלו לנו את רצונו יתברך.

י"א. תארו לכם שאתם רוצים להכניס עציץ חדש למטבח, והרבעצן קצת מעקמת אף... לא אמרה מפורש שהיא לא מסכימה, אבל יש גילוי קטן של אי נחת רוח, לכאורה רוב מאיתנו יגזזו את הרעיון תיכף ומיד... (גם מסיבות פרקטיות... והמבין יבין)...

כל חומרא היינו, שלא ברור אם מותר, אם לכאורה מותר וזה רק מדרבנן... יש שאלה מהותיים... האם אני עושה בזה לאבא שבשמיים את מילוי כל רצונו בזה? או שיש כאן אולי ספק ספיקא של עקימת אף ח'?

ר' שמעון מגיע לברכת מודים, ופוצח בהודאה נרגשת "מודים אנחנו לך... על חיינו המסורים בידך..." תודה לך אבא שבשמיים על כל החסדים ועל החיים הנפלאים... על כל הטובות... נסים ונפלאות..." וכו' וכו' מה ההבדל??? מה השתנה בין ראובן לשמעון?

ו'. ר' ראובן קיים את ההלכה בצורה מדוקדקת. ר' שמעון התחבר להקב"ה על ידי ההלכה.

ז'. הלכה אין פירושה לקיים הלכה כי צריך לקיים את השולחן ערוך, הלכה פירושה עשיית רצון השם ונחת רוח לבוראינו על ידי כל פעולה ופעולה. אבל... יש כאן עוד עומק.

א'. ידוע שהשאיפה של כל אחד מאיתנו הוא קיום ההלכה, מי מאיתנו לא רוצה לדעת כל ארבעה חלקי השו"ע על בוריים, לא לפספס אף סעיף קטן במשנה ברורה, ולהיות כמו שהחזו"א העיד על עצמו שלפני כל פעולה ופעולה שלו הוא מתייעץ עם ד' חלקי שו"ע.

ב'. אבל כמדומה שיש להוסיף איזה נקודה יסודית, שתאיר את כל עניין קיום ההלכה בזוית מוארת ביותר בס"ע.

ג'. יש שאלה שמציקה לכל אחד מאיתנו, למה הרבנים כל כך מחמירים, בהרבה הלכות עיקר הדין שמוותר, אז מה הלחץ??? למה צריך לחפש את הצד שאולי לא כ"כ ברור ההיתר, ויש מקום להחמיר, לא הבנתי? מותר או אסור? רוב הראשונים מקילים? זה רק מדרבנן? אז מה הלחץ? למה אני תמיד שומע "לא ברור לי אם באמת המ"ב מותר גם בכזה מקרה..." כל לומד הלכה נתקל בזה פעמים רבות, וזה מאוד מציק!

ד'. אמנם לדעתי יש כאן נקודה אחרת לגמרי, וכדי להסביר אותה ניקח לדוגמא ב' יהודים שמדקדקים על הלכה מאוד, ושניהם מתפללים כעת שחרית ונמצאים כעת בשמונה עשרה, והגיעו לברכת מודים.

הראשון שמו ר' ראובן, מדקדק גדול בכל קוצו של יוד, יודע גם יודע שלכוון במודים זה לעיכובא לפי חלק מהראשונים, ולכן הוא מכוון על פי ההלכה בכל מילה שהיא במודים, כוונת הפשט, וכן בכל שם של אדנות לפי הכללים הברורים בהלכה. בסוף שמו"ע התגנב לר' ראובן קצת נערווין, האם כיוונתי? האם היה לזה גדר של כוונה? האם לפי חלק מהשיטות אני צריך לחזור?

בסופו של דבר החליט ר' ראובן שעל פי הלכה הוא כיוון במודים, ורווח לו. סיים את התפילה, יצא מבית הכנסת (בנחת... כמובן!!! הרי בהלכה כתוב שאסור לרוץ מבית הכנסת שלא יראה עליו כמשאוי... באמצע הוא קצת הסתפק אם זה בגדר של נחת, והחליט קצת להאט את פסיעותיו.)

ה'. לעומת זאת ר' שמעון, המתפלל השני, גם כן מדקדק גדול, הבה ונשים לב כיצד הוא מקיים את ההלכה הנ"ל. (אין כוונת המאמר לעסוק במי שעושה כל מצווה בשביל לצאת בדיעבד, והארכנו ע"ז במקו"א).

>>> המשך משנת חכמים מעמ' א'
תורה, אתה ראוי לעלות, כ"ש שאין אתה עולה, ולא מעבר לים היא, שאפילו אומרים לך עבור עליה את הים אתה ראוי לעבור, כ"ש שאין אתה עובר, שנא' כי קרוב אליך הדבר מאד, הוצא הדברים מפ"ך, ודו"ק].

והנראה בזה שבאמת התורה כן בשמים, ויותר גבוהה מהשמים, דיותר קל לעלות לשמים [וכבר לכוכבים הגיעו] מאשר לקנות את התורה כולה, וזו המציאות האמיתית, ואין כל טעות במחשבה זו וכך היא האמת, התורה בשמים ומעל השמים, ואדם שעומד מול ארון ספרי הקודש ורואה מול עיניו את התורה ומפרשיה, הבבלי והירושלמי, הראשונים והאחרונים, הרמב"ם ונושא כליו, השו"ע ונושאי כליו, השו"ת"ם למיניהם, הנסתר והמחשבה, ועוד ועוד, וכי לא מעל השמים היא התורה, ומי הוא זה שיכול לקנות את כל זה.

ח'. אחד מהדברים המרגיזים הוא לקנות מתנה לשני...
לאישה ליום נישואין...
להורים לכבוד מסיבת גיל הזהב...
לחברותא לכבוד חתונת בנו...
מה אני יקנה לו???

ספר?
תכשיט?
פמוטות?
סט מלחיות?

ספר מוסר שיעזור לו לתקן את מה שאני טוען הרבה מן שהוא צריך לתקן...
שוקולד עם מכתב?
ספל קפה שמוטבע בו תמונה שמתגלית רק עם מזיגת המים חמים?
מה לקנות?...

ט'. תארו לכם שאתם שומעים בדרך אגב את האיש ההוריס לחברותא, ידיד אומר לחבירו כמסיח לפי תומו, הלוואי שיקנו לי את..... אההה... איזה שמחה, כעת אני יודע מה להפתיע אותו.

י'. רבותי, קיום ההלכה זה זכות שהתורה מגלה לנו מה הקב"ה רוצה שנעשה, כל רגע יש לנו הזדמנות לעשות רצונו, וככל שנדקדק בזה יותר, נזכה לעשות את רצונו בשלימות!!!
איזה כיף!!!

כל הלכה שלומדים זה לא רק "צריך לקיים את הס"ק של המ"ב" או "יש כאן איזה חומרא של החזו"א..." אנחנו לא עובדים את המ"ב והחזו"א, אנחנו עובדים את הקב"ה, וזכינו שגדולי עולם ומצוקי תבל

הלב ששואל ומבקש, טורח ומתאמץ, אליך הלומד היקר והאהוב התורה תרד. ואתה בפ"ך ובלבבך יכול לגרום שהקב"ה יעקור הרים וגבעות ויביאם עד אליך, אחרי שאתה עשית את שלך, א"כ אכן קרוב אליך הדבר מאד, בפ"ך ובלבבך לעשותו.

ליבי אומר לי, שכל גדולי ישראל שבכל הדורות, אם היינו באים ושואלים, האם שיערתם בנפשכם שתיגיעו עד הלום, ליבי אומר לי שכולם יענו פה אחד, לא, כי באמת אין בכך אנוש להגיע בכוחו שלו להשגים שכאלו, לגבהים אדירים עד שמים מגיעים, והכל הוא בכך אלקי, סייעתא דשמיא הניתנת לעמלי תורה ויראה, וממילא איך אדם יכול לשער מראש תוצאות שכאלו.

ולימוד חשוב עד מאוד יש לנו כאן, שאל לו לאדם למדוד ולאמוד את כוחותיו ואם דלים הם בעיניו להחליט שלא לו ניתנה התורה, ח"ו, כל אחד יכול להצליח, כיון שאם האדם משקיע ועמל, מוציא הדברים מפיו, אין סוף לסייעתא דשמיא העתידה לבא, ואם הקב"ה עומד לימינינו מה נבצר מאיתנו.

יה"ר שנלך בדרכי אבותינו, נתאמץ ונשקיע כפי יכולתינו, כפי הכוחות שד' נתן לנו, בשמחה ברוגע באמונה ובשלווה, נזכה לכל הטוב שד' חפץ ומיחל לתת לנו, ויהיה לפני ד' אך שמחה במעשיו.

וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה

מוקד שבת ברכסים לשירותכם - מרפאת סביון רח' סביון 40
שעות פעילות: ליל שבת: 18:00-20:00 | יום שבת: 08:00-12:00 | טל. 04-664-1025

